

רקע

בחודשים האחרונים מנהל צה"ל מלחמה בעומק רצועת עזה, במטרה לפרק את יכולותיו הצבאיות והשלטוניות של ארגון הטרור חמאס ולייצר את התנאים להשבת החטופים. חמאס, בהיותו ארגון טרור, מנצל את האוכלוסייה האזרחית ברצועת עזה לצרכיו – הוא פועל מתוך מרכזי האוכלוסייה, מנצל תשתיות אזרחיות כמפקדות צבאיות ומוקדי לחימה, ומשתמש באוכלוסייה האזרחית בתור מגן אנושי – כל זאת בניגוד מוחלט לדיני הלחימה ולדין הבינלאומי.

מדינת ישראל, מצמצמת ככל האפשר את הפגיעה באזרחי הרצועה שאינם משויכים לארגוני הטרור – מאפשרת להם להתפנות מאזורי הלחימה וכן מאפשרת הכנסה של סיוע הומניטרי לתוך הרצועה.

סוגיית הכנסת הסיוע ההומניטרי עלולה לעורר בקרב החיילים תחושות מורכבות וטבעיות של תסכול ושל כעס, המתגברות לאור הדיון הציבורי המתקיים בנושא. דף זה ישמש אותך לניהול שיח עם החיילים בנושא – **שיח זה הוא חיוני כדי להבטיח את ביצועה של המשימה על הצד הטוב ביותר, באופן ממלכתי ומקצועי, וכדי להגביר את הבנת ההקשרים הרחבים של המשימה.**

מהו המזח האמריקאי בחופי רצועת עזה?

עזה היא אחד מהמקומות הצפופים ביותר בעולם, וחלקים נרחבים מהאוכלוסייה נתמכו בסיוע של ארגונים בינלאומיים גם בעבר. במלחמה, מאגרי המזון שהיו ברצועה מדלדלים וגדלה המורכבות להכנסת סחורות לשטח. מצבה החומרי של האוכלוסייה מחריף והיא הופכת תלויה אף יותר בסיוע הומניטרי חיצוני, שנעשה משמעותי והכרחי עבורם אף יותר. ארצות-הברית, בשיתוף 'תוכנית המזון העולמית' של האו"ם ומדינות נוספות, החלה בחודש מאי להפעיל את המזח הצף בחופי רצועת עזה. המזח, שנבנה במימון אמריקאי, הוא משטח ימי ארעי שהוקם מדרום לעיר עזה ובסמוך לצינור צרימים, המשמש להכנסת סיוע הומניטרי בדרך הים. עיקר הסיוע הצפוי להיכנס מהמזח הוא סיוע במזון, ובשיאו צפוי להגיע לכ-150 משאיות סיוע ביום.

כיצד מועבר הסיוע ההומניטרי במזח והאם הוא מפוקח?

הסיוע ההומניטרי מגיע ממספר מדינות בעולם ומרוכז בלרנקה שבקפריסין. שם, עוברות כלל הסחורות בדיקה ביטחונית באמצעות מכשירי רנטגן, ובפיקוח של צוותים ישראליים, אמריקאיים וקפריסאים ונציגי האו"ם. בקפריסין מועמס הסיוע לספינות משא המשיטות אותו לעבר רצועת עזה.

כ-5 ק"מ ממערב לחוף הים, פורקות ספינות המשא את הסיוע אל משטח צף, ושם הוא נטען למשאיות צבאיות של מדינות הנוטלות חלק במאמץ הסיוע. המשאיות מועלות על ספינות תובלה קטנות של הצבא האמריקאי, המשיטות אותן לעבר המזח הצף, המצוי כ-500 מ' מהחוף.

במזח הצף יורדות המשאיות מהספינות האמריקאיות, ונוסעות בכביש גישה צר עד לחוף הרצועה, עד לאזור פריקה הנמצא בשליטה ישראלית. שם עוברות הסחורות בידוק נוסף, ומועברות למרכז לוגיסטי סמוך – ממנו יאסף הציוד ע"י גורמי הסיוע הזרים הפועלים בתוך רצועת עזה ויחולק לתושבים בנקודות חלוקה שונות.

איזה חלק נוטלים כוחות צה"ל בפעילות המזח?

כוחות ההנדסה של צה"ל הכשירו את אזור הפריקה של המזח, ופעלו בתיאום עם כוחות ההנדסה של פיקוד המרכז האמריקאי (CENTCOM) לעיגון המזח לחוף. כיום, פועלים כוחות צה"ל במתחם הפריקה, על-מנת לאבטח את האזור, לפקח על הסחורות הנכנסות, ולמנוע כניסה של ציוד שיכול לשמש לפעילות טרור.

צה"ל, כצבאה של מדינת ישראל, פועל על-פי מצפן ערכי חד, ומשתמש בנשקו ובכוחו רק למטרות לשמם הם נועדו ולצמצם את הפגיעה באזרחי הרצועה שאינם משויכים לארגוני הטרור. הסיוע ההומניטרי מהווה חלק ממאמץ זה. ההחלטה על היקף הסיוע ההומניטרי, אופיו, היקפו והדרך בה יועבר, נתונה בידיו של הדרג המדיני המביא לידי ביטוי שיקולים מדיניים מורכבים. צה"ל, בהיותו כפוף לדרג המדיני, ממלא את הוראותיו ומאפשר לו להוציא לפועל את מדיניותו, בכפוף לחוק.

ומה אם בקרב המשרתים יש מי שמתנגד להחלטת הדרג המדיני לסיוע?

כאזרחים, כל אחד ואחת מאתנו מחזיק בעמדה כזו או אחרת ביחס לסיוע ההומניטרי, אך כחיילים אנחנו נדרשים לציית לפקודות, להקפיד על משמעת ולמלא את הוראות מפקדינו. עלינו גם לזכור כי עיני העולם כולו נשואות למאמץ הסיוע ההומניטרי, וכמי שמעורבים במאמץ זה אנו פועלים כנציגיה של מדינת ישראל ולא כאנשים פרטיים. נוודא כי אנחנו פועלים כשהמשימה תמיד ראשונה לנגד עינינו וכי אנו מקפידים על פעולה ממלכתית.

